

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Redovisning av användningen av vissa hemliga tvångsmedel under 2016

Denna rapport har tagits fram av Åklagarmyndigheten i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Tullverket och Säkerhetspolisen. I en bilaga till rapporten har Polismyndigheten och Tullverket redovisat respektive myndighets användning av hemliga tvångsmedel med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

1. Regeringsuppdraget

Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel har lämnats till regeringen varje år sedan 1997. Det ursprungliga uppdraget har vid flera tillfällen ändrats. Den senaste lydelsen framgår av regeringens beslut den 17 december 2015 (Ju2015/04549/Å).

I beslutet anges att Åklagarmyndigheten, i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Tullverket utifrån respektive myndighets ansvarsområde, till regeringen ska lämna en gemensam redogörelse för tillämpningen av bestämmelserna i rättegångsbalken om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning vid förundersökning i brottmål eller med anledning av begäran om internationell rättslig hjälp i Sverige.

Dessutom ska redogörelsen innefatta tillämpningen av tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventiva tvångsmedel).

Redogörelsen ska även omfatta inhämtning av uppgifter enligt lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

Sedan 2016 års redovisning ska redovisningen även innehålla vissa uppgifter om Säkerhetspolisens tillämpning av hemliga tvångsmedel.

Redovisningen ska avse uppgifter om tillämpningen under föregående år. När det gäller uppgifter om under vilken tid en person har varit föremål för avlyssning eller övervakning och vilken nytta ett tvångsmedel har haft ska redovisningen numera avse de förundersökningar som lagts ned eller beslut i åtalsfrågan fattats under det föregående året och omfatta hela den tid som tvångsmedlet gällt.

2. Underlaget för redovisningen

Ärenden om hemliga tvångsmedel registreras vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten sedan mitten av januari 2017 i ett särskilt it-stöd kallat HTM-Cåbra. Under 2016 registrerades hemliga tvångsmedel dock allttjämt i manuella diariumer och det är ur dessa de statistiska uppgifterna om antalet tillstånd och misstänkta personer har hämtas.

Uppgifter om den tid som det hemliga tvångsmedlet pågått sammanställs av Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket.

När det gäller uppgifter om vilket resultat som de olika hemliga tvångsmedlen gett bygger de på uppskattningar av nyttan gjorda av de åklagare som lett förundersökningarna.

Antalet personer som varit föremål för ett hemligt tvångsmedel redovisas uppdelat på respektive tvångsmedel. En person kan ha varit föremål för flera olika former av hemliga tvångsmedel. En summering av antalet personer som redovisas för vart och ett av tvångsmedlen motsvarar därför inte hur många olika individer som utsatts för hemliga tvångsmedel.

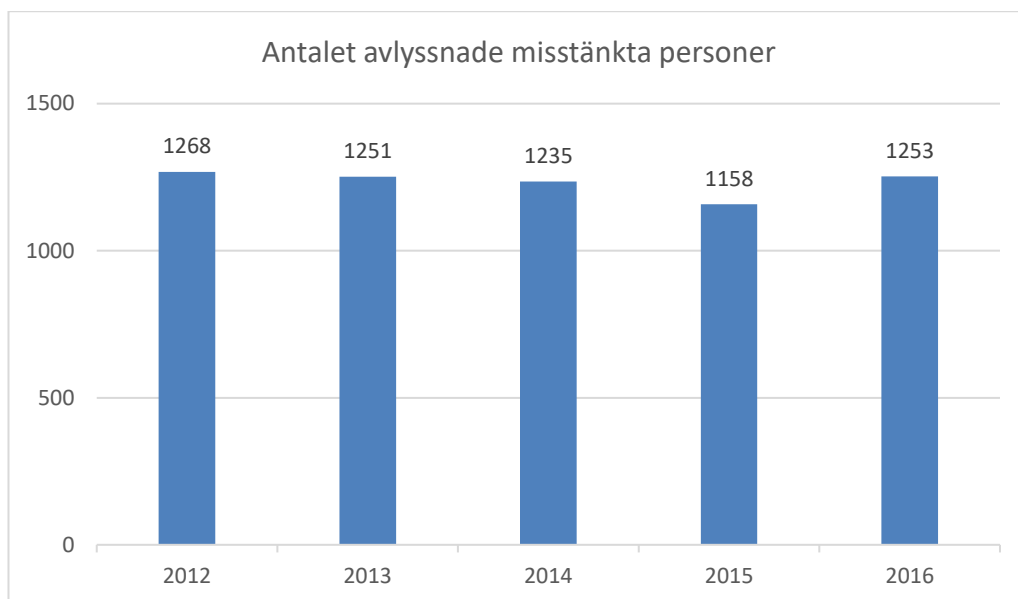
När det gäller uppgifter om vilket resultat ett tvångsmedel har gett och hur länge det pågått sker redovisningen av nyttan, som angetts ovan, det år som förundersökningen har lagts ned eller beslut i åtalsfrågan har fattats avseende den brottsmisstanke för vilken det aktuella tvångsmedlet har beviljats och omfattar hela den tid som tvångsmedlet gällt.

3. Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (HAK)

En hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation innebär i huvudsak att samtal eller annan kommunikation till eller från en misstänkt persons telefonnummer eller annan adress avlyssnas. Även en annan telefon eller adress får avlyssnas om det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte kontaktar den.

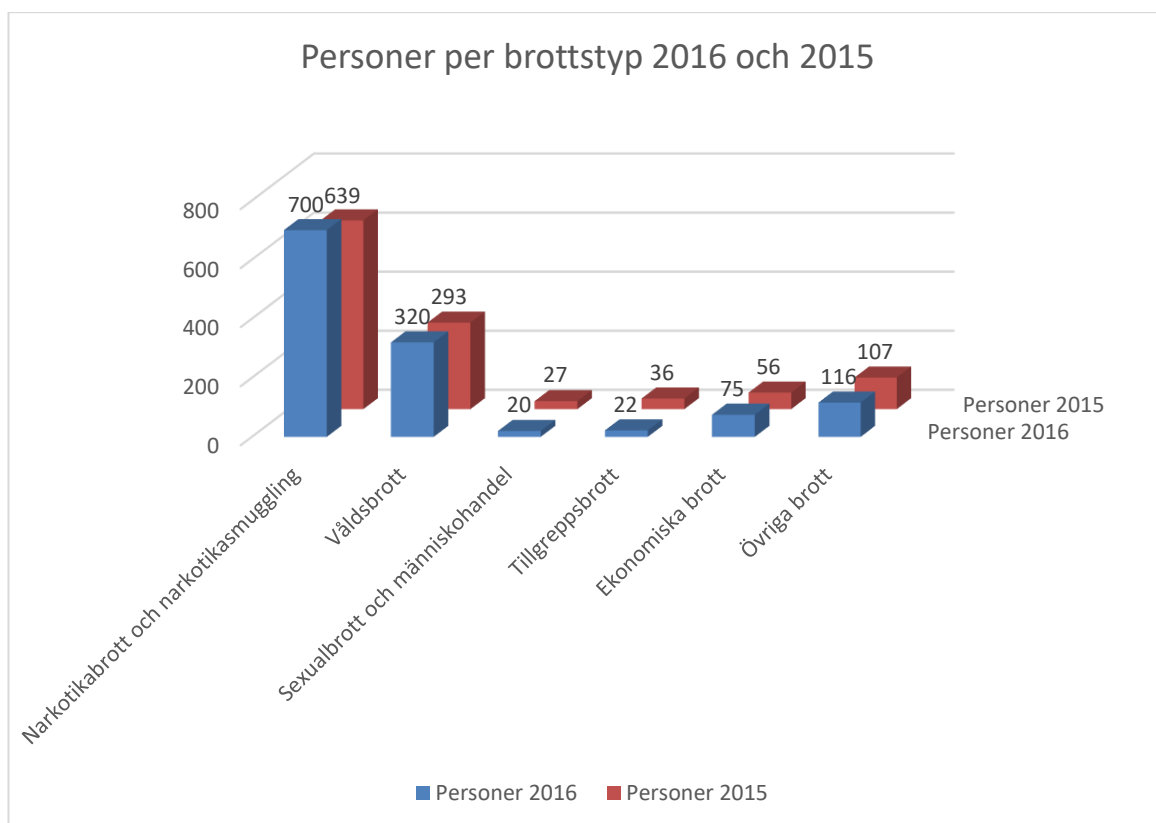
Antalet personer

Under 2016 användes hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation mot 1 253 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet personer fördelade på brottstyp

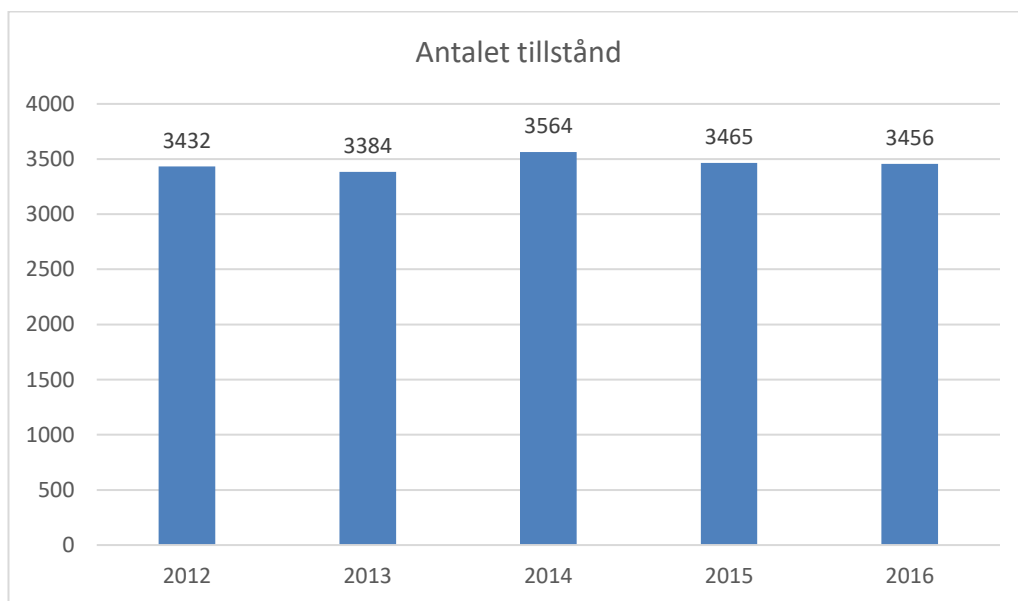
Antalet avlyssnade misstänkta personer fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt. Uppdelningen avseende misstänkta personer inhämtades och redovisades för första gången vid förra årets redovisning. Resultatet för 2015 finns med som jämförelsematerial.

Antalet tillstånd

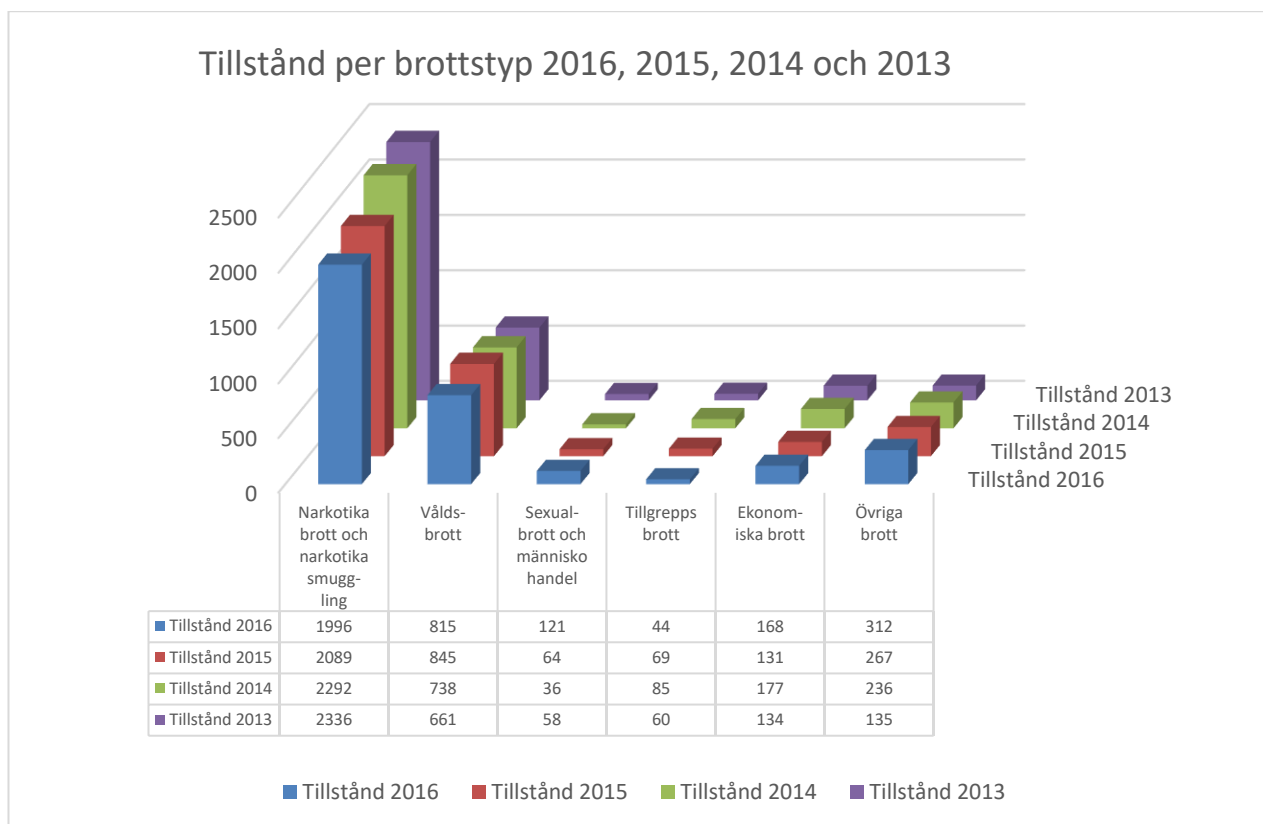
Ett tillstånd avser i detta sammanhang ett telefonnummer eller annan adress. Det innebär att samma misstänkt kan vara föremål för flera tillstånd om han eller hon använder sig av flera telefoner eller andra adresser vid elektronisk kommunikation.

Under 2016 gavs 3 456 tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstolen har avslagit åklagares begäran om tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation i åtta fall. Det motsvarar 0,2 procent av ansökningarna.

Interimistiska beslut

Om det kan befaras att det skulle medföra en fördröjning av väsentlig betydelse för utredningen att inhämta rättens tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får tillstånd till åtgärden ges av åklagaren i avvaktan på rättens beslut. Åklagaren ska utan dröjsmål anmäla beslutet till rätten. Om rätten finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

Åklagare har under 2016 fattat 74 interimistiska beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. Domstol har fastställt samtliga beslut. Under 2015 fattade åklagare 48 interimistiska beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. Detta innebär att användandet av interimistiska beslut har ökat med 62 procent. Möjligheten för åklagare att fatta interimistiska beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation infördes den 1 januari 2015. Den ökade användningen under 2016 beror troligtvis på att medvetenheten om möjligheten att använda interimistiska beslut har ökat hos polis, tull och åklagare.

Tvångsmedlets varaktighet

Enligt regeringens beslut ska redovisningen omfatta hela den tid som tvångsmedlet använts. Det innebär att även avlyssning som påbörjats före ingången av 2016 i förekommande fall har räknats med.

Antal dagar per avlyssnad person har redovisats. Om det skett en förlängning, oavsett om sådan skett direkt eller efter ett uppehåll, är det fortfarande att anse som samma avlyssning. De redovisade värdena har angetts i hela dagar. Del av dag har räknats som hel dag. Endast den faktiska avlyssningstiden har angetts, vilket innebär att bara de dagar som avlyssning faktiskt skett är medräknade i redovisningen.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2015	41	30	324	1
2016	50	30	626	1

Nytta

Nedan anges i vilken omfattning den hemliga avlyssningen av elektronisk kommunikation inneburit något resultat för utredningen. Siffrorna redovisar den bedömning som den åklagare som har lett förundersökningen gjort. De anger hur många brott som föranlett avlyssning och i vilken utsträckning avlyssningen inneburit nytta för brottsutredningen. Både antalet och hur stor andel de utgjort av samtliga avlyssnade redovisas. I de ärenden som ska omfattas av redovisningen av nytta - alltså ärenden där förundersökningen har lagts ned eller beslut i åtalsfrågan har fattats under 2016 - har hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation använts vid 937 brott.

Under förundersökning:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	427	46 %	408	52%
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	632	67 %	479	61%
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel använts mot den misstänkte	371	40 %	291	37%
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	94	10 %	91	12%
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	432	46 %	436	56%

Efter förundersökningen:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Nytta	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	98	10 %	121	16%
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	336	36 %	327	42%
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	299	32 %	318	41%

Överskottsinformation:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	186	20 %	167	21%
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	85	9 %	88	11%

Övrigt:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	300	32 %	360	46%

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation haft för brottsbekämpningen redovisas här fyra anonymiserade ärenden.

Exempel 1

Vid förundersökning om grovt narkotikabrott blev hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation av avgörande betydelse för kartläggningen av de inblandandes roller och för att en effektiv spaning skulle kunna genomföras. De misstänkta kommunicerade dock i stor utsträckning via krypterade appar som inte kan avlyssnas, och det pratades därför i regel inte öppet om narkotika i de samtal som kunde avlyssnas. Genom samtalen kunde man ändå visa vilka som varit delaktiga i olika narkotikaleveranser och vem som organiserat dessa. Den huvudmisstänkte var mycket försiktig och undvek att själv ta fysisk befattning med narkotikan. Det fanns emellertid samtal där det tydligt framgick att det var den huvudmisstänkte som bestämde när och hur kuriren skulle resa och att han även betalade resan. Tack vare telefonavlyssningen kunde den huvudmisstänkte knytas till två narkotikabeslag som tagits från kurirer, vilket ledde till att han dömdes för grovt narkotikabrott vid två tillfällen. Därutöver ledde telefonavlyssningen till att samma person kunde dömas för

penningtvåtsbrott och att en större summa pengar kunde förverkas från honom. Sammanlagt dömdes fyra personer för grovt narkotikabrott till mellan 2 och 3,5 års fängelse, och flera personer dömdes för narkotikabrott av normalgraden.

Exempel 2

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation användes mot en misstänkt i ett ärende om storskaligt bedrägeri med s.k. bluffakturor. Genom avlyssningen kunde även flera medmisstänkta identifieras, bl.a. en som var ansvarig för det datatekniska förfarandet för nedladdning av uppgifter och överföring till fakturadokument. Uppgifter från avlyssningen ledde fram till att tillslag kunde ske, där datorer och andra brottsverktyg säkrades från både den huvudmisstänkte och den medmisstänkta dataansvarige. Datorerna som togs i beslag innehöll uppgifter som i sin tur blev avgörande bevisning i målet. Som bevisning om huvudmännens modus operandi åberopades deras konversation om sitt förfarande genom uppspelning i rätten. Möjligheten att leda denna organiserade brottslighet avseende grova bedrägerier i bevis hade utan hemliga tvångsmedel riskerat att stanna vid de s.k. målvakterna som tog emot betalningarna initialt. Tack vare avlyssningen kunde alla de huvudansvariga identifieras. Ärendet har lett fram till åtal mot 22 personer. Målet ligger för prövning i hovrätten mot 20 av dessa.

Exempel 3

Två personer misstänktes för narkotikaförsäljning efter det att polisen gjort ett mindre beslag hos en köpare. Ärendet växte efterhand som de misstänkta kontakter kartlades och ledde fram till åtal mot 14 personer. Tidigt i utredningen lämnades tillstånd till såväl hemlig övervakning som hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och senare även hemlig kameraövervakning. Avlyssningen var, ensam och som underlag för spaningsinsatser, avgörande för att polisen skulle kunna göra beslag av sammanlagt omkring 3 500 gram amfetamin. 13 misstänkta kom att dömas under 11 åtalpunkter för olika former av narkotikabrott. I nio av dessa åtalpunkter ingick resultatet av hemliga tvångsmedel som bevisning och i flertalet av dessa var den bevisningen avgörande för utgången i målet. Påföljderna för de sex personer som dömdes för de allvarligaste brotten bestämdes till fängelse mellan 3 och 6 år.

Exempel 4

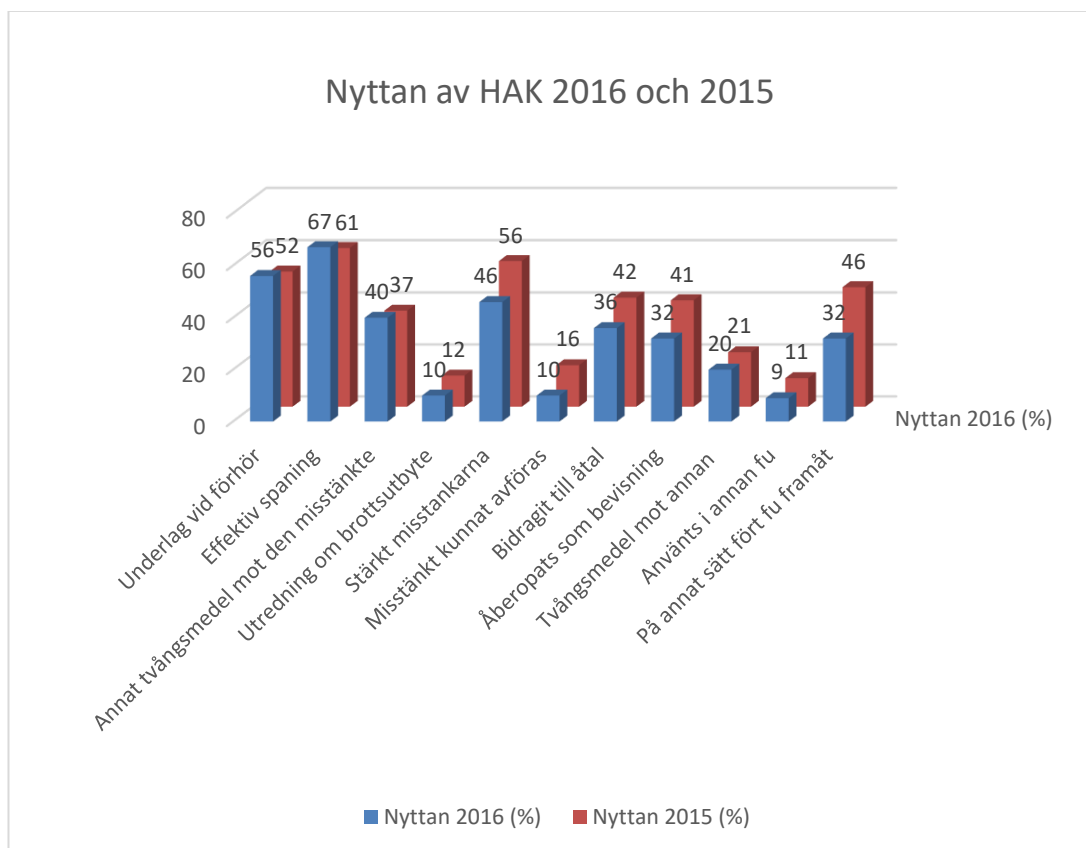
Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (och även hemlig övervakning av elektronisk kommunikation) användes vid utredningen av en omfattande narkotikahandling. I ärendet gjordes beslag av 12 kg cannabis. Totalt åtta personer dömdes för delaktighet i handlingen av narkotika, varav fyra personer till fängelse mellan 3 och 4,5 år. Avlyssningsmaterialet blev helt avgörande för framgången i ärendet. Överskottsinformation i bl.a. avlyssningsmaterialet visade på förekomst av en omfattande alkoholförsäljning till bl.a. minderåriga. Överskottsmaterialet ledde fram till åtal och dom för olovlig försäljning av alkohol, grovt brott och olovligt innehav av alkoholhaltiga drycker.

Analys

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation minskade något under varje år mellan 2012 och 2015. Från 2015 till 2016 har antalet ökat något och ligger nu på samma nivå som 2013.

Antalet beviljade tillstånd har varierat marginellt upp och ner sedan 2012. Under 2016 minskade antalet tillstånd med 9 stycken jämfört med året före, vilket motsvarar 0,2 procent. Totalt har antalet tillstånd sedan 2012 ökat med 24 stycken, vilket motsvarar en procent. Man kan konstatera att, liksom tidigare år, har tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation meddelats framför allt i förundersökningar om narkotikabrott och narkotikasmuggling och utgör 58 procent av det totala antalet tillstånd. Förändringarna över tid är marginella.

För att på ett bättre sätt kunna redovisa vilket resultat de hemliga tvångsmedlen inneburit redovisas nyttan och varaktigheten sedan förra årets redovisning först när förundersökningen lett till åtal eller lagts ned. På det sättet kommer redovisningen att omfatta hela förundersökningen. En jämförelse i diagramform mellan 2016 och 2015 ger följande utfall.

Vid en analys av nyttan ska det inledningsvis beaktas att redovisningen bygger på bedömningar som den åklagare som har lett förundersökningen har gjort. Det ska också beaktas att nyttoredovisningen inte innehåller någon värdering eller gradering av nyttan, utan att redovisningen avser ett binärt förhållande; någon nytta eller ingen nytta.

Det föreligger förhållandevis stora skillnader mellan de olika nyttoparametrarna för 2016 och 2015. Att uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation, att uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras och att uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel använts mot den misstänkte är de nyttor som förekommer i en större andel ärenden 2016 än 2015. Det som är gemensamt för dessa nyttor är att tvångsmedlet medfört att förundersökningen kunnat drivas framåt på ett bättre sätt. Övriga nyttor har minskat i varierande grad. Två av de nyttor som har minskat mest är dels att uppgifterna från tvångsmedlet har åberopats som bevisning i stämningsansökan (minskning från 41% till 32%), dels att misstankarna stärkts (minskning från 56% till 46%) Dessa förhållanden skulle kunna tas till intäkt för att värdet av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation generellt sätt har minskat från 2015 till 2016.

Kriminella personer som är medvetna om att de kan komma att avlyssnas tenderar att övergå från telefonsamtal till att med hjälp av annan elektronisk utrustning kommunicera på sådant sätt att vedertagen avlyssning inte är möjlig. Den tekniska utvecklingen som innebär en övergång från traditionella telefonsamtal och sms till kommunikation via s.k. chattappar i smarta mobiltelefoner innebär också i sig en minskning av nyttan av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. Dessa appar har oftast inbyggd kryptering som gör att vanliga avlyssningsmetoder i många fall blivit verkningslösa.

Värdet av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation minskar således och för att nå eftersträvat resultat måste andra tillgängliga hemliga tvångsmedel användas, t.ex. hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. Behovet av att exempelvis kunna avlyssna eller avläsa annan datatrafik har ökat och kan förväntas fortsätta att öka. Regeringen har i maj 2016 gett en utredare i uppdrag att utreda om och i vilken utsträckning de rättsvårdande myndigheterna ska få använda sig av hemlig dataavläsning, Dir 2016:36. Uppdraget ska redovisas i november 2017.

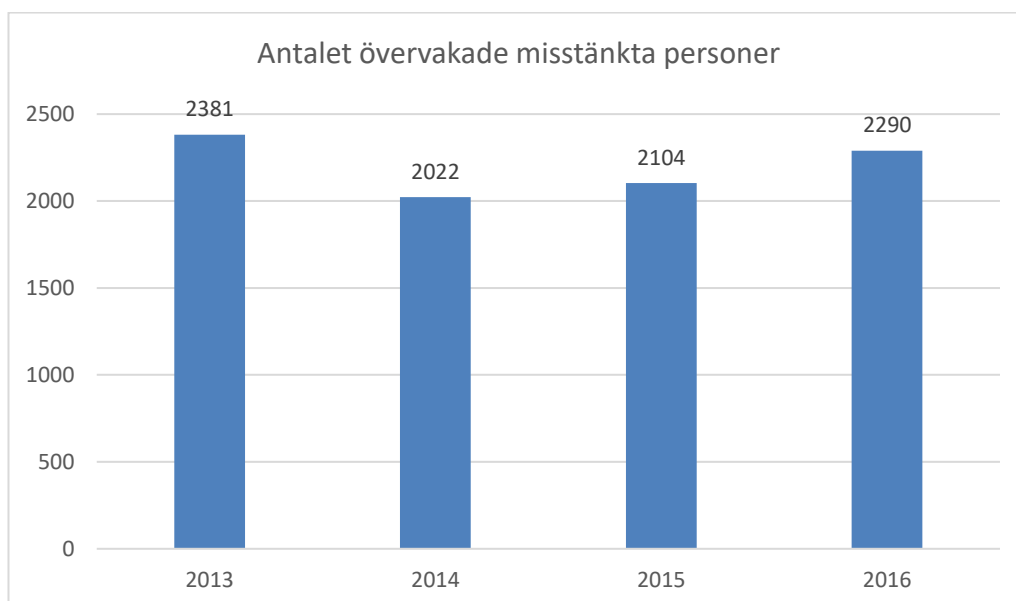
Vid en jämförelse mellan 2015 och 2016 har den genomsnittliga avlyssningstiden per person ökat från 41 dagar till 50 dagar. Mediantiden är dock oförändrad på 30 dagar. Avlyssningstiden i ett ”normalärende” är alltså oförändrad och motsvarar den tid som tillstånd till avlyssning maximalt får gälla (en månad) om förlängning inte begärs. Den längsta tid som en person har avlyssnats har ökat markant, från 324 dagar till 626 dagar.

4. Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (HÖK)

En hemlig övervakning av elektronisk kommunikation innebär att uppgifter hämtas in om meddelanden. Det gäller bland annat uppgifter om vilka telefoner som varit i kontakt med varandra och när samtalet har ägt rum. Uppgifter om vad som sagts får inte hämtas in med stöd av ett tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Uppgifter kan också hämtas in om vilka telefoner som funnits i ett visst område och uppgift om i vilket område en viss telefon har funnits eller finns.

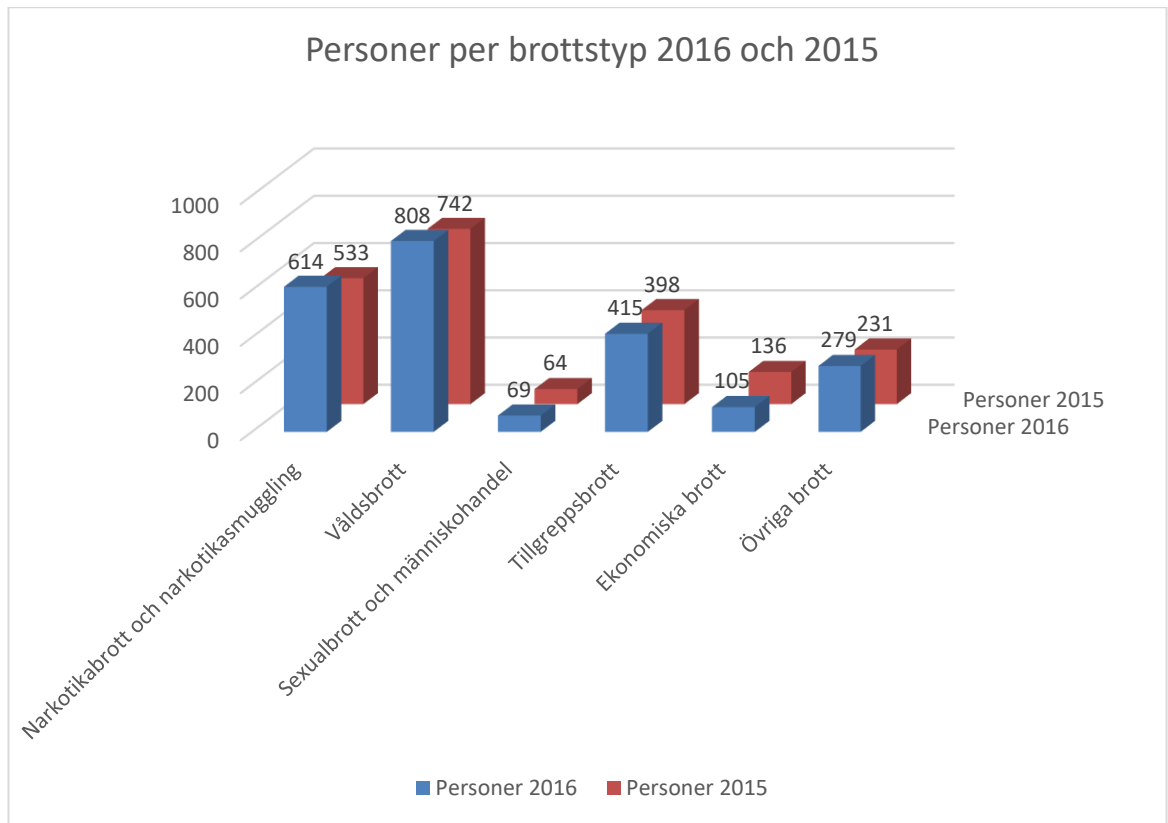
Antalet personer

Under 2016 användes hemlig övervakning av elektronisk kommunikation mot 2 290 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat. Det finns endast uppgifter om antalet misstänkta personer för de fyra senaste åren.

Antalet personer fördelade på brottstyp

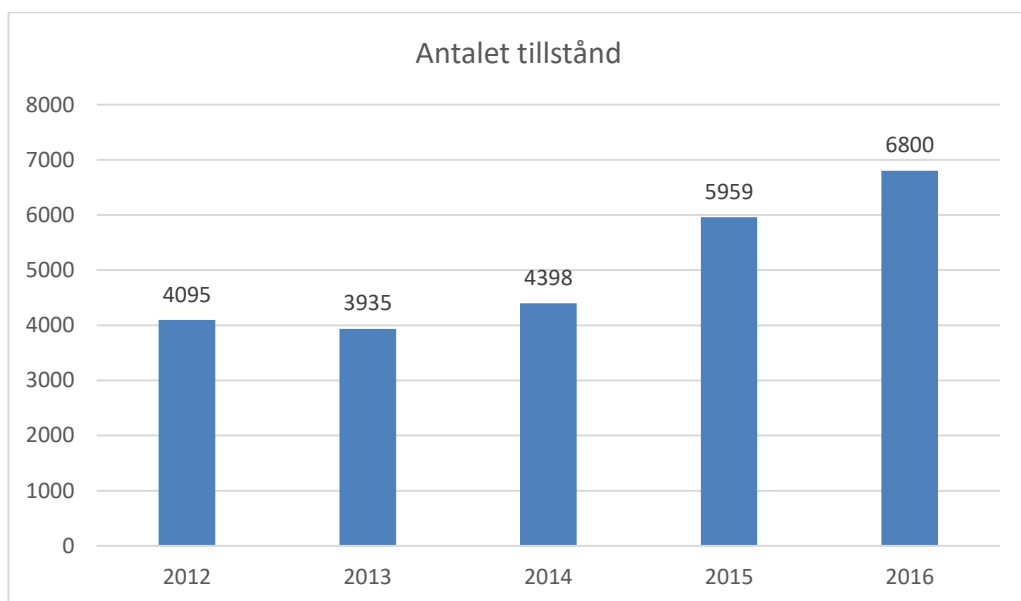
Följande diagram visar fördelningen på olika brottstyper. Jämförelse kan endast göras med 2015, eftersom dessa uppgifter inte har redovisats tidigare.

Antalet tillstånd

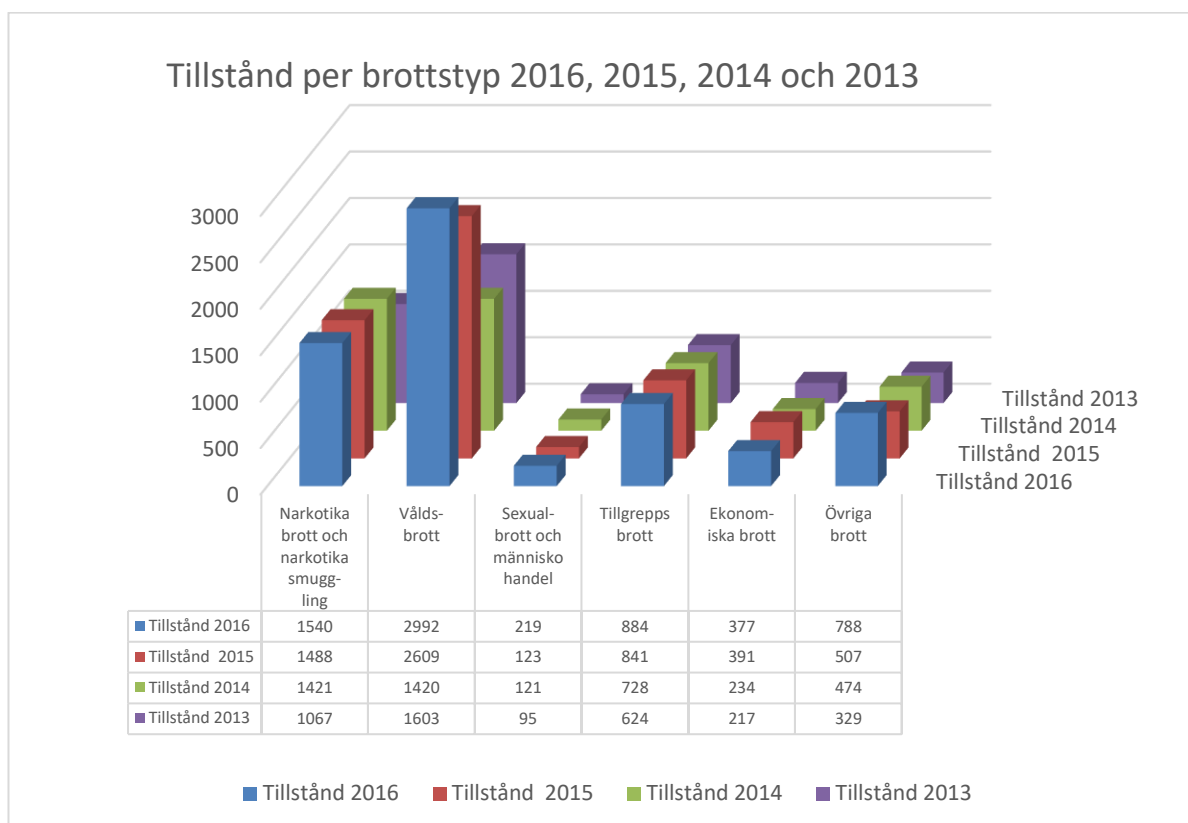
Ett tillstånd avser även i detta sammanhang ett telefonnummer eller annan adress. Det innebär att samma misstänkt kan vara föremål för flera tillstånd om han eller hon använder sig av flera telefoner eller andra adresser vid elektronisk kommunikation.

Under 2016 gavs 6 800 tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstolen har avslagit åklagares begäran om tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i 28 fall. Det motsvarar 0,4 procent av ansökningarna.

Interimistiska beslut

Åklagare har fattat 60 interimistiska beslut om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Domstol har upphävt två av dessa beslut, vilket motsvarar 3,3 procent.

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av hemlig elektronisk övervakning har haft för brottsbekämpningen beskrivs här fyra anonymiserade ärenden.

Exempel 5

Ett dubbelmord på en restaurang gav i hovrätten bl.a. livstidsdomar för två personer, två dömdes till 14 års fängelse och en till 12 års fängelse. Telefonlistor och positioneringsuppgifter kunde binda gärningsmännen till centrala gärningsmoment före och efter gärningen, t.ex. till inköp av flyktbil, inköp av vouchers till telefoner och planeringsmöte i lägenhet. Genom

masttömningar lyckades man identifiera tre telefoner som använts enbart under ett par timmar kring brottet, och dessa kunde knyta gärningsmännen till området kring brottsplatsen. Utan dessa uppgifter från hemlig övervakning av elektronisk kommunikation hade ingen fällts för gärningen.

Exempel 6

Flera fall av åldringsrån i en mindre svensk kommun kunde klaras upp med hjälp av uppgifter från hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Tillvägagångssättet var detsamma. Två unga män trängde sig in precis när målsäganden, som tog sig fram med hjälp av rollator, hade kommit hem från affären. En person syntes på en övervakningskamera då han tog ut pengar med ett stulet bankkort. Telefonlistor på hans telefon ledde vidare till att ytterligare personer kunde misstänkas, åtalas och dömas för inblandning i totalt fem överfall på gamla människor, stöld av deras egendom och uttag av pengar från deras bankkonton. Fyra ungdomar dömdes för olika delaktighet i dessa brott. Påföljderna varierade från ungdomstjänst, sluten ungdomsvård till fyra års fängelse.

Exempel 7

En minderårig flicka lades ut till försäljning av sexuella tjänster på en utlandsregistrerad hemsida. Beställningar av tjänsterna skulle göras till vissa kontantkortsnummer. Uppgifter från hemlig övervakning av elektronisk kommunikation avseende dessa nummer gjorde det möjligt att identifiera och lokalisera misstänkta gärningsmän. Deras telefoner kom sedan att avlyssnas, vilket ledde till att polisen kunde lokalisera deras verksamhet och göra ett tillslag under pågående brott. Två personer dömdes för bl.a. människohandel till fängelse vardera 3,5 år och ytterligare en person för koppleri till fängelse en månad.

Exempel 8

I ett mordärende inhämtades uppgifter från hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i form av masttömning från brottsplatsen och samtalslistor från telefoner som förekommit där. Genom positioneringsuppgifter från den misstänktes telefon kunde han dels knytas till brottsplatsen, dels uppsökas för ett gripande. Tillsammans med inhämtade historiska uppgifter om innehållet i SMS-trafik (hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation) kunde uppgifterna om positionering bidra till att identifiera gärningsmannen och utesluta alternativa gärningsmän. En person dömdes för dråp och försök till dråp till nio års fängelse.

Analys

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har ökat med 186. Det innebär en ökning med nästan nio procent i jämförelse med året innan.

Antalet beviljade tillstånd har ökat kraftigt den senaste två åren. Från 2014 till 2015 var ökningen 35 procent och från 2015 till 2016 var ökningen 14 procent.

Sett till brottstyper kan det konstateras att över tid har antalet tillstånd ökat för alla brottstyper, men ökningen är särskilt stor avseende våldsbrott.

Med hänsyn till att antalet misstänkta personer som övervakats endast ökat i mindre omfattning är den mest sannolika förklaringen att de misstänkta oftare än tidigare byter telefoner eller telefonnummer, vilket kräver nya tillstånd, eller att polisen kan knyta misstänkta personer till flera adresser.

Till skillnad från hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, som nästan uteslutande är framåtsiktande och har som ändamål att avlyssna kommunikation i realtid, avser hemlig övervakning av elektronisk kommunikation oftast förfluten tid. De rättsvårdande myndigheterna är därför i ärenden om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation beroende av att teleoperatörerna, på grund av skyldighet till detta i bestämmelser eller för eget bruk, lagrat uppgifter som kan lämnas ut i efterhand.

Kammarrätten i Stockholm slog i en dom i mars 2017 fast att det med hänsyn till en dom i EU-domstolen den 21 december 2016 var klarlagt att de svenska bestämmelserna om lagring av trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål står i strid med unionsrätten. Följden av detta blev att de svenska bestämmelserna om lagringsskyldighet för teleoperatörerna inte kan tillämpas. Kammarrätten upphävde därför ett beslut från Post- och telestyrelsen att förelägga en teleoperatör att lagra trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål.

Efter domen i EU-domstolen den 21 december 2016 har regeringen den 16 februari 2017 gett en utredare i uppdrag att se över bestämmelserna om skyldigheten för teleoperatörer att lagra uppgifter om elektronisk kommunikation samt bestämmelserna om de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till sådana uppgifter.

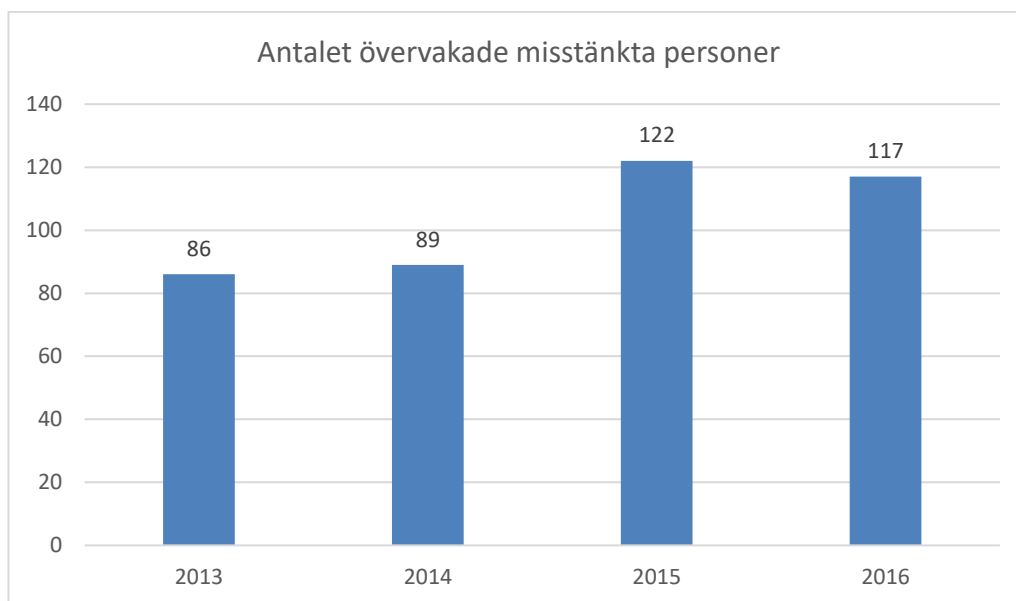
EU-domstolens och Kammarrättens domar har dock gjort att många teleoperatörer inte lagrar uppgifter i samma omfattning som tidigare. Detta innebär att även om domstol ger tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation så går besluten inte att verkställa eftersom teleoperatörerna inte har några uppgifter att lämna ut. Insikten om detta kan göra att åklagare i vissa fall kommer att avstå från att göra framställan till domstol angående hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. EU-domstolens dom kom så pass sent under 2016 att den endast marginellt kan ha påverkat resultatet för 2016. Utfallet för 2017 kommer att följas upp i nästa års redovisning.

5. Hemlig kameraövervakning (HKÖ)

Hemlig kameraövervakning innebär i huvudsak att fjärrstyrda videokameror används för personövervakning vid förundersökning i brottmål, utan att upplysning om övervakningen lämnas. Åtgärden får avse en plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig eller, om det inte finns någon som är skäligen misstänkt för brottet, den plats där brottet har begåtts eller en nära omgivning till denna plats.

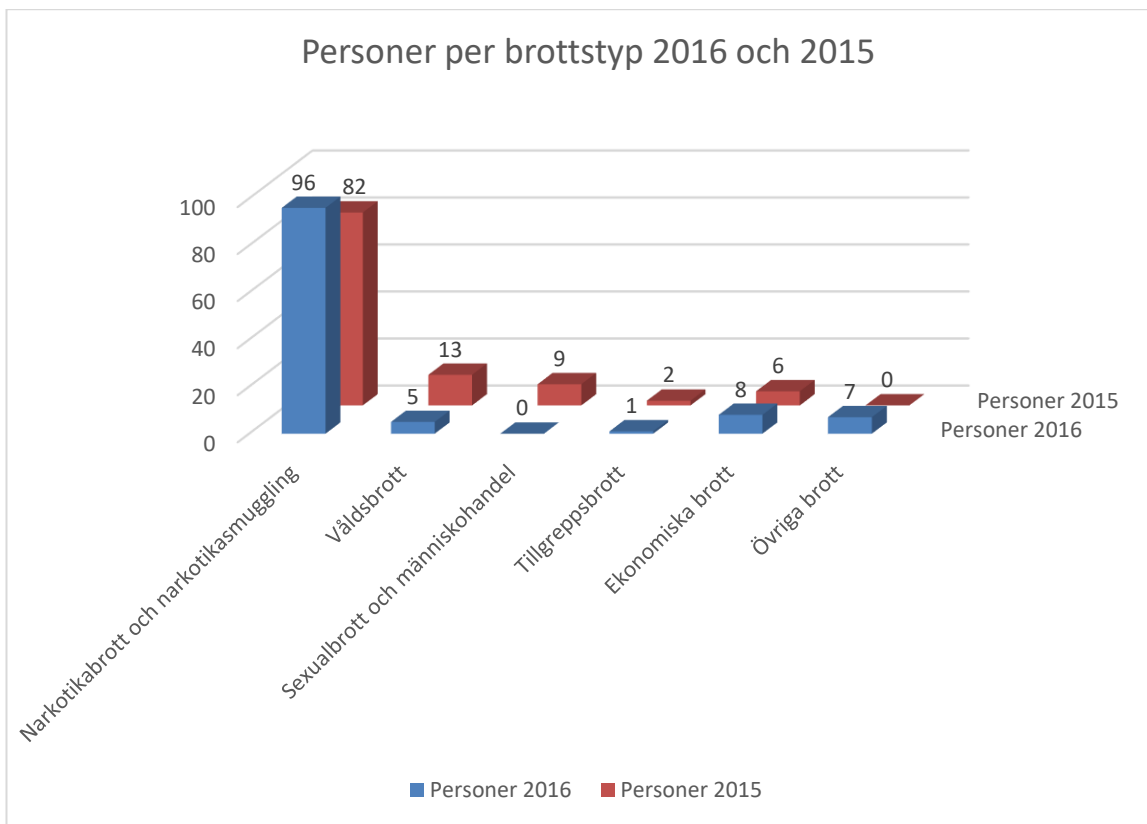
Antalet personer

Under 2016 användes hemlig kameraövervakning mot 117 misstänkta personer. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat. Det finns endast uppgifter om antalet övervakade personer för de fyra senaste åren.

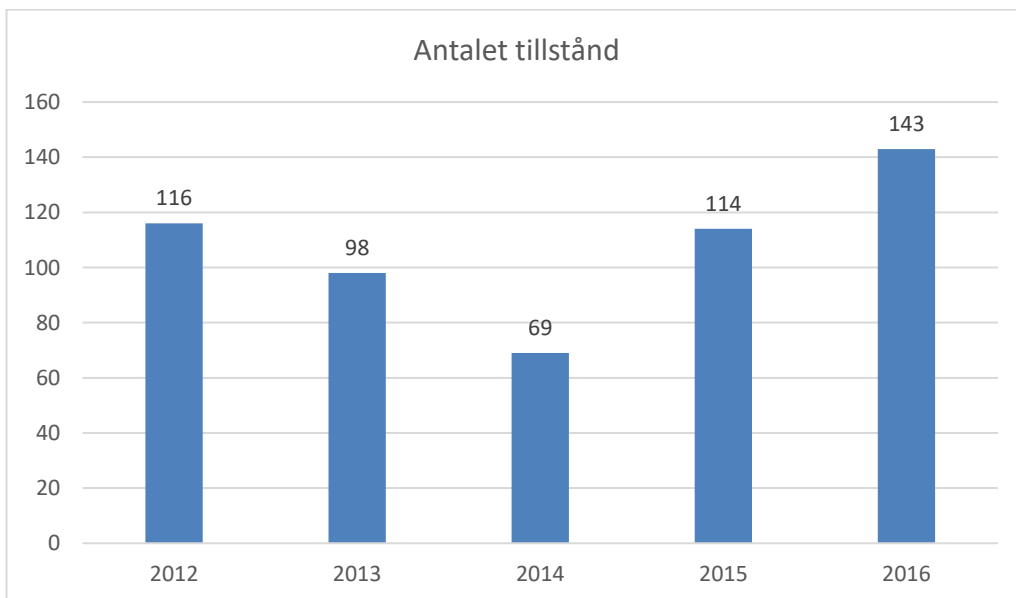
Antalet personer fördelade på brottstyp

Följande diagram visar fördelningen på olika brottstyper. Jämförelse kan endast göras med 2015, eftersom dessa uppgifter inte har redovisats tidigare.

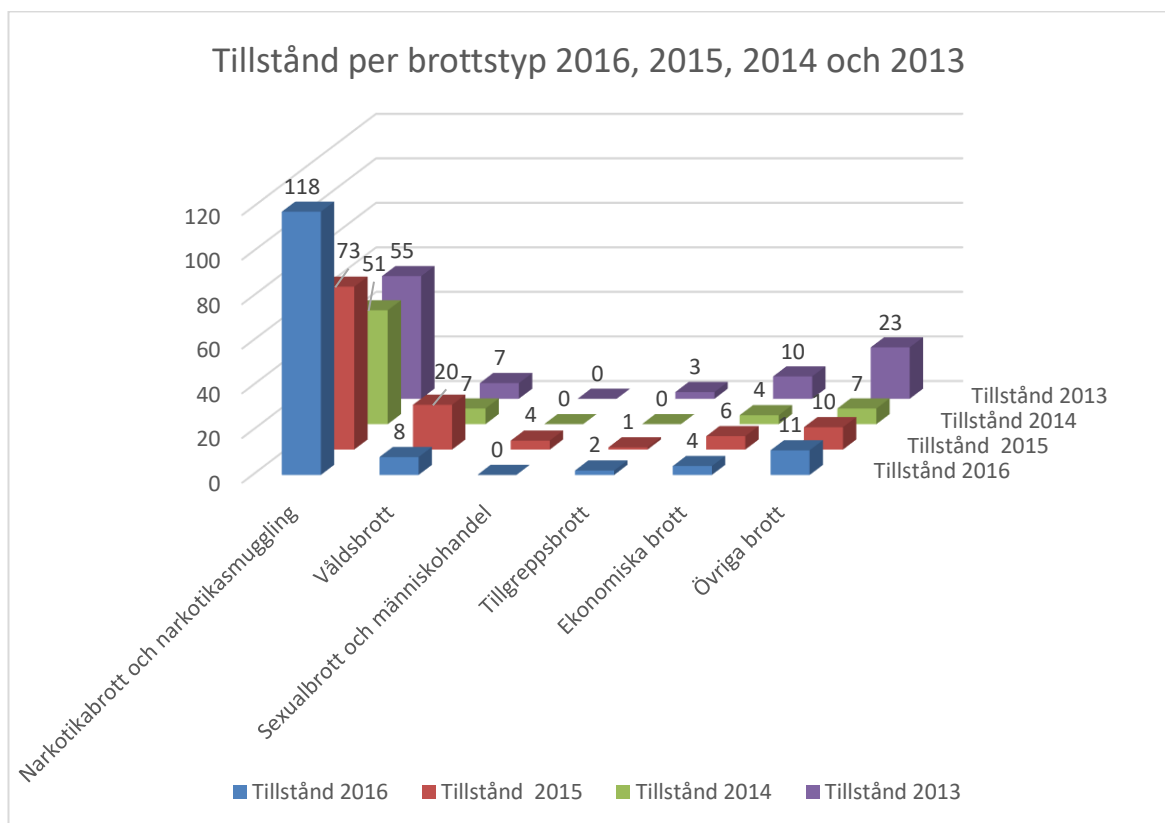
Antalet tillstånd

Under 2016 gavs 143 tillstånd till hemlig kameraövervakning. En jämförelse med tidigare år ger följande resultat.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstolen har avslagit åklagares begäran om tillstånd till hemlig kameraövervakning i två fall. Det motsvarar 1,4 procent av ansökningarna.

Interimistiska beslut

Åklagare har fattat två interimistiska beslut om hemlig kameraövervakning. Domstol har inte upphävt något av dessa beslut.

Tvångsmedlets varaktighet

Den tid som den hemliga kameraövervakningen pågått redovisas i hela dagar.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2015	35	29	146	1
2016	55	50	199	1

Nytta

Nedan anges i vilken omfattning den hemliga kameraövervakningen inneburit något resultat för utredningen. I de ärenden som ska omfattas av redovisningen av nytta har hemlig kameraövervakning använts vid 106 brott (100 brott 2015).

Under förundersökning:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	33	31%	46	46%
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	65	61%	68	68%
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel använts mot den misstänkte	26	25%	25	25%
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	7	7%	2	2%
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	50	47%	61	61%

Efter förundersökningen:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Nytta	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	5	5%	8	8%
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	32	30%	47	47%
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	32	30%	39	39%

Överskottsinformation:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	12	11%	14	14%
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	6	6%	6	6%

Övrigt:

Nyttan	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	27	25%	44	44%

Exempel på användningen i praktiken

För att åskådliggöra vilken betydelse användningen av hemlig kameraövervakning haft för brottsbekämpningen redovisas här ett anonymiserat ärende.

Exempel 9

En kamera monterades vid en skogsgömma där polisen hittat 2,6 kg amfetamin och bytt ut det mot en ofarlig substans. Syftet med kameran var att fastställa vem som skäligen kunde misstänkas. Efter något dygn kom två personer till gömman och började gräva. En av dem kunde sedan med hjälp av filmen lagföras för försök till grovt narkotikabrott. Påföljden för detta och annan brottslighet blev fem års fängelse.

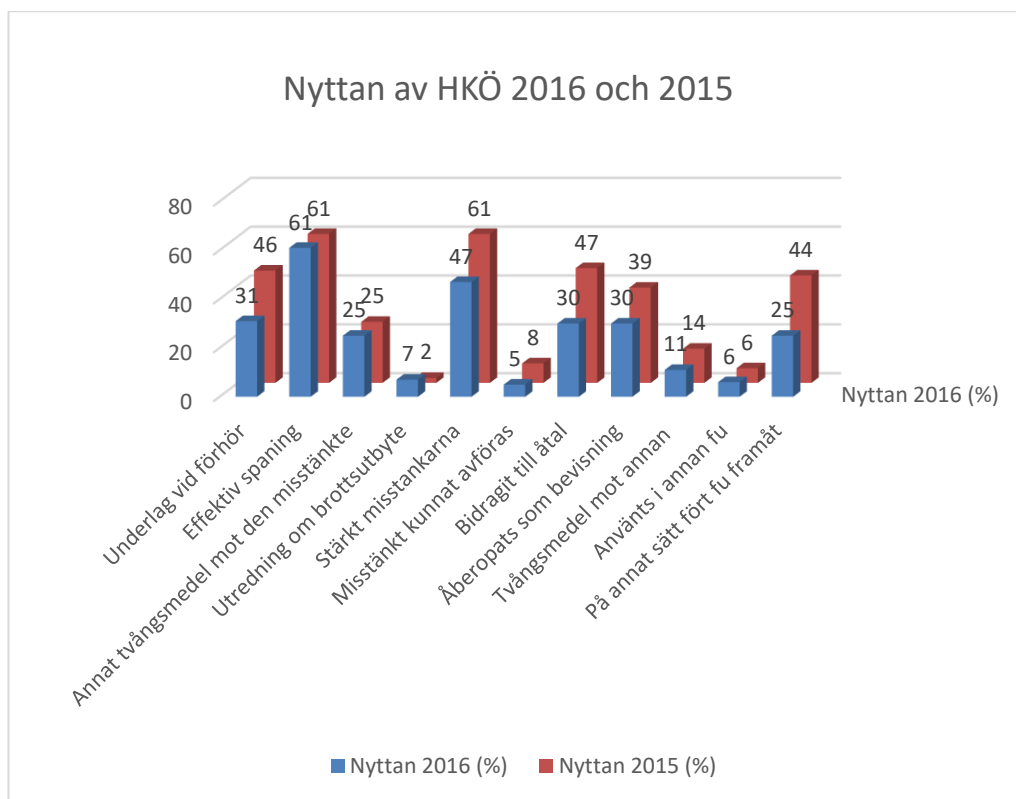
Analys

Antalet misstänkta personer som varit föremål för hemlig kameraövervakning har minskat marginellt från 122 till 117 personer, men å andra sidan har antalet tillstånd ökat från 114 till 143.

Mellan åren 2014 och 2016 har antalet tillstånd ökat med mer än 100%, från 69 till 143. Minskningen av antalet misstänkta personer från 2015 till 2016 kan helt eller delvis bero på hur åklagarkamrarna har redovisat antalen. För 2015 redovisade exempelvis 122 personer, men endast 114 tillstånd. Detta innebär att det i vissa ärenden redovisades mer än en misstänkt person per tillstånd.

Vid en jämförelse av hur tillstånden fördelas mellan brottstyperna kan man se att det finns en mycket stark koncentration till narkotikarelaterad brottslighet. Under 2016 gavs 82% (118 av 143) av tillstånden i denna typ av ärenden. Av den totala ökningen på 74 tillstånd från på 2014 till 2016 kan en ökning med 67 tillstånd tillskrivas de narkotikarelaterade ärendena.

För att på ett bättre sätt kunna redovisa vilket resultat de hemliga tvångsmedlen inneburit redovisas nyttan och varaktigheten sedan förra årets redovisning först när förundersökningen lett till åtal eller lagts ned. På det sättet kommer redovisningen att omfatta hela förundersökningen. En jämförelse i diagramform mellan 2015 och 2016 ger följande utfall.

Det föreligger förhållandevis stora skillnader mellan de olika nyttoparametrarna för 2015 och 2016, men det är nästan genomgående så att samtliga nyttoparametrar för 2016 är lägre än för 2015. De är endast nyttan i form av utredning om brottutbyte som ökat från 2015 till 2016.

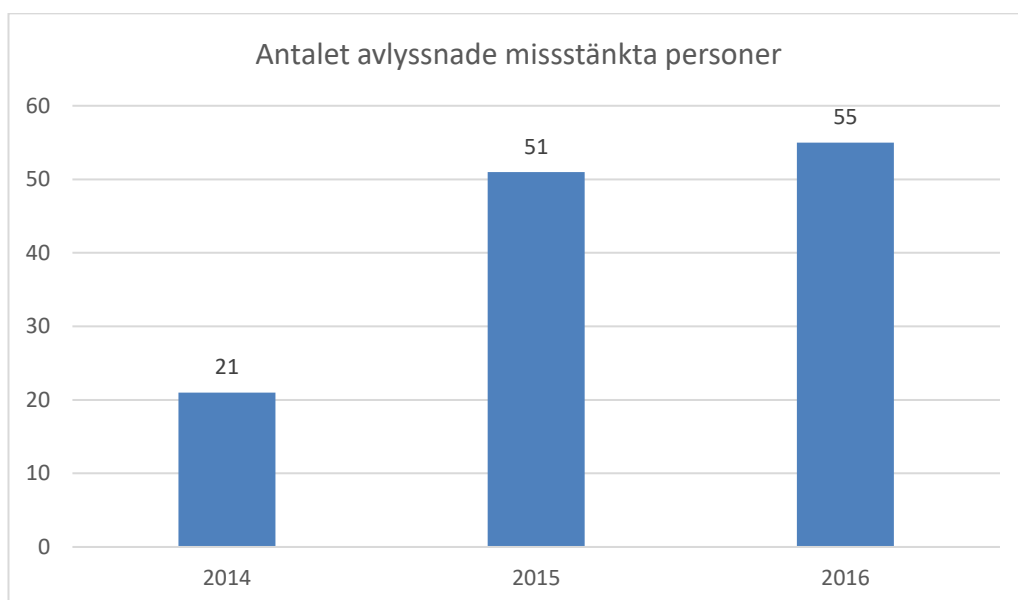
Liksom 2015 fanns det under 2016 hemlig kameraövervakning som endast pågick under en dag. Vid en jämförelse mellan 2015 och 2016 av varaktigheten i övrigt kan det konstateras att alla tidsparametrar har ökat. Genomsnittstiden har ökat från 35 till 55 dagar (ökning 57 %), mediantiden har ökat från 29 till 50 dagar (ökning 72 %) och den längsta tid som hemlig kameraövervakning har pågått mot en person har ökat från 146 till 199 dagar (ökning 36 %).

6. Hemlig rumsavlyssning (HRA)

En hemlig rumsavlyssning innebär i huvudsak avlyssning eller upptagning av samtal eller av förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster. Åtgärden får, med vissa undantag, avse en plats där det finns särskild anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig.

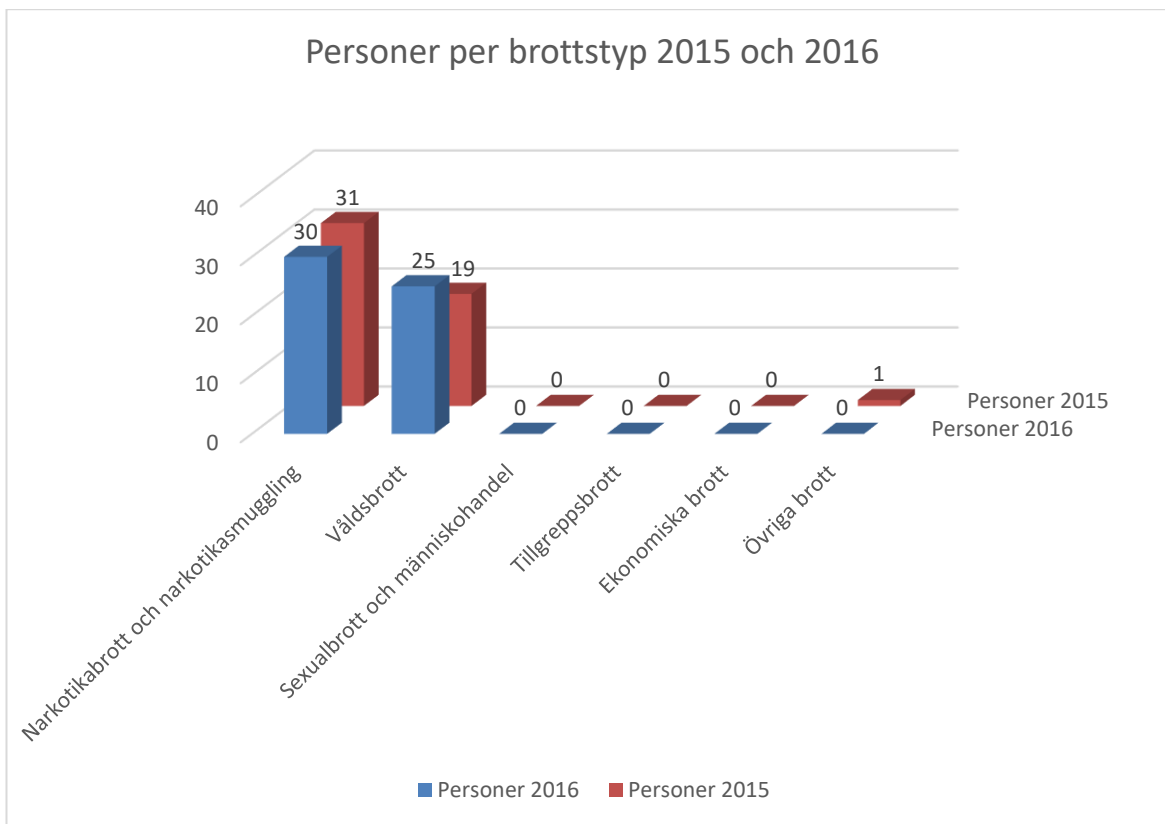
Antalet personer

Under 2016 användes hemlig rumsavlyssning mot 55 misstänkta personer. En jämförelse med 2015 och 2014 ger följande resultat. Det finns inte uppgifter för åren dessförinnan.

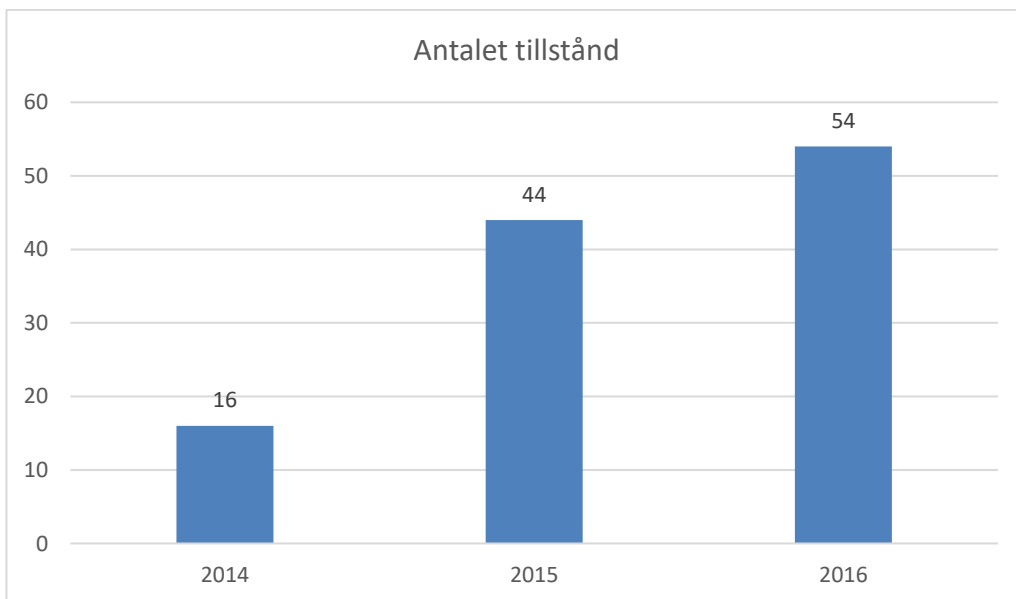
Antalet personer fördelade på brottstyp

Följande diagram visar fördelningen på olika brottstyper. Jämförelse kan endast göras med 2015, eftersom dessa uppgifter inte har redovisats tidigare.

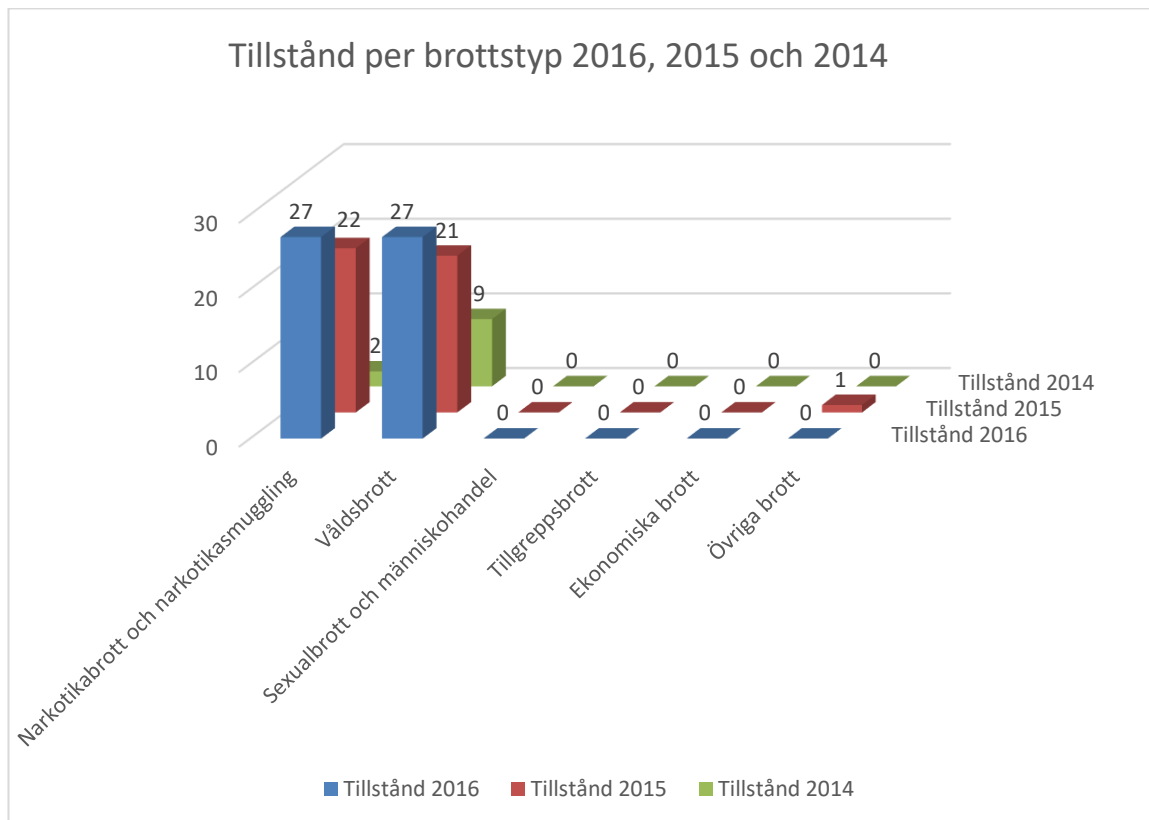
Antalet tillstånd

Under 2016 gavs 54 tillstånd till hemlig rumsavlyssning. En jämförelse med 2015 och 2014 ger följande resultat. Det finns inte statistik för åren dessförinnan.

Antalet tillstånd fördelat på brottstyp

Tillstånden fördelar sig mellan olika brottstyper på följande sätt.

Avslag

Domstolen har inte avslagit åklagares begäran om tillstånd till hemlig rumsavlyssning i något fall.

Tvångsmedlets varaktighet

Den tid som den hemliga rumsavlyssningen pågått redovisas i hela dagar.

	Genomsnittlig tid	Mediantid	Längsta tid	Kortaste tid
2015	19	14	57	1
2016	53	30	197	2

Nyttan

Nedan anges i vilken omfattning den hemliga avlyssningen inneburit något resultat för utredningen. I de ärenden som ska omfattas av redovisningen av nyttan har hemlig rumsavlyssning använts vid **44** brott.

Under förundersökning:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har utgjort underlag i förhörssituation	2	5%	6	32%
uppgifterna har medfört att effektiv spaning har kunnat genomföras	14	32%	9	47%
uppgifterna har bidragit till att annat tvångsmedel använts mot den misstänkte	2	5%	0	--
uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte	1	2%	0	--
uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte	15	34%	9	47%

Efter förundersökningen:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Nytta	Andel
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat avföras från utredningen	0	--	0	--
uppgifterna har bidragit till att den misstänkte kunnat åtalas	2	5%	6	32%
uppgifterna har åberopats som bevisning i stämningsansökan	2	5%	6	32%

Överskottsinformation:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har bidragit till att något tvångsmedel använts mot annan person i samma förundersökning	3	7%	0	--
uppgifterna har använts för att utreda brott i en annan förundersökning	5	11%	3	16%

Övrigt:

Nytta	2016		2015	
	Antal	Andel	Antal	Andel
uppgifterna har på annat sätt bidragit till att utredningen kunnat föras framåt	5	11%	2	11%

Analys

Under 2016 begärdes och beviljades 54 tillstånd till hemlig rumsavlyssning. I jämförelse med andra hemliga tvångsmedel är användningen mycket begränsad. Hemlig rumsavlyssning används nästan uteslutande vid narkotikarelaterad brottslighet och vid våldsbrott. Från 2014 till 2015 skedde en väsentlig ökning av antalet tillstånd; från 16 till 44. Från 2015 till 2016 har antalet tillstånd fortsatt att öka, men ökningstakten är lägre. Den stora relativa ökningen sedan 2014 vad gäller antalet tillstånd kan ha flera förklaringar. En möjlig förklaring är att behovet av hemlig rumsavlyssning ökar när medvetenheten hos kriminella personer om möjligheterna till hemlig avlyssning av telefoner blir större. Man undviker då att tala om brottsligheten på telefon. En annan möjlig förklaring är att polis och åklagare blivit mer medvetna om möjligheterna till hemlig rumsavlyssning samtidigt som det rent tekniskt blivit enklare att använda sig av sådan.

Med hänsyn till att antalet tillstånd är lågt går det inte att dra några generella slutsatser vad gäller användningen. Enskilda ärenden kan få ett mycket stort genomslag i statistiken.

Vid en jämförelse mellan 2015 och 2016 av varaktigheten kan det konstateras att alla tidsparametrar har ökat väsentligt. Genomsnittstiden har ökat från 19 till 53 dagar (ökning 178 %), mediantiden har ökat från 14 till 30 dagar (ökning 114 %) och den längsta tid som hemlig rumsavlyssning har pågått mot en person har ökat från 57 till 197 dagar (ökning 246 %). De orsaker som ovan redovisats som tänkbara förklaringar till det ökade antalet tillstånd är också tänkbara förklaringar till att varaktigheten har ökat avsevärt.

7. Internationell rättslig hjälp

I ärenden om internationell rättslig hjälp i brottmål har hemliga tvångsmedel använts i Sverige på begäran av annat land i följande omfattning.

		Antal personer	Antal tillstånd	Antal Avslag	Andel Avslag (%)
HAK	2013	*	72	0	--
	2014	39	84	0	--
	2015	13	48	0	--
	2016	29	78	0	--
<hr/>					
HÖK	2013	*	245	0	--
	2014	85	204	0	--
	2015	63	161	1	0,6
	2016	76	209	1	0,5
<hr/>					
HKÖ	2013	*	0	0	--
	2014	3	3	0	--
	2015	0	0	0	--
	2016	1	1	0	--
<hr/>					
HRA	2013	*	*	*	*
	2014	10	8	0	--
	2015	1	1	0	--
	2016	3	3	0	--
<hr/>					
Totalt	2016	109	291	1	0,4

* Uppgift saknas

HAK – hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation
HÖK – hemlig övervakning av elektronisk kommunikation
HKÖ – hemlig kameraövervakning
HRA – hemlig rumsavlyssning

Interimistiska beslut

Åklagare har under 2016 fattat tre interimistiska beslut om hemliga tvångsmedel i ärenden om internationell rättslig hjälp i brottmål. Två av dessa avsåg hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och ett ärende avsåg hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Samtliga beslut fastställdes av domstol.

Analys

Med hänsyn till att antalet tillstånd är lågt går det inte att dra några generella slutsatser vad gäller användningen. Enskilda ärenden kan få ett mycket stort genomslag i statistiken.

8. Preventiva tvångsmedel

Inom Åklagarmyndigheten är det Riksenheten för säkerhetsmål som handlägger ärenden enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Någon användning av tvångsmedel enligt denna lag som ska redovisas har under 2016 inte förekommit vid Riksenheten för säkerhetsmål utöver de ärenden som samtidigt har hanterats av Säkerhetspolisen och som ingår i redovisningen i avsnitt 9.

9. Säkerhetspolisen

Enligt regeringsuppdraget ska Åklagarmyndigheten, i samverkan med Säkerhetspolisen, från och med 2016, redovisa Säkerhetspolisens tillämpning av hemliga tvångsmedel i vissa fall.

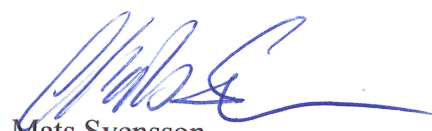
I Säkerhetspolisens verksamhet har det med stöd av bestämmelserna i rättegångsbalken och lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott under 2016 totalt fattats 307 beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. Siffran inkluderar såväl initiala beslut som förlängning av tillståndstiden. Motsvarande siffra för 2015 var 377 beslut, vilket betyder en nedgång i antalet beslut med 70. Fyra av besluten under 2016 fattades inom ramen för internationell rättslig hjälp i brottmål.

Säkerhetspolisen har under 2016 fattat 167 beslut med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet. Motsvarande siffra för 2015 var 109 beslut, vilket betyder en uppgång i antalet beslut med 58.

Enligt regeringsuppdraget ska Säkerhetspolisen, om det enligt myndighetens bedömning kan ske utan skada för verksamheten, kommentera orsaken till en ökad eller minskad användning av hemliga tvångsmedel. Antalet beslut om tvångsmedel är helt beroende av karaktären på de ärenden som Säkerhetspolisen hanterar varje år. Vissa ärenden kan medföra att många

tvångsmedelsbeslut fattas, medan andra ärenden inte behöver föranleda några tvångsmedelsbeslut alls. Enligt Säkerhetspolisens bedömning ligger den förändring som skett i antalet beslut mellan åren 2015 och 2016 inom vad som kan betraktas som en normal årlig variation, där det inte går att peka på någon särskild orsak till nedgången respektive uppgången i antal.

Anders Perklev
riksåklagare

Mats Svensson
överåklagare

Polismyndighetens och Tullverkets inhämtning i underrättelseverksamhet under 2016 av uppgifter om elektronisk kommunikation

Polismyndighetens och Tullverkets redovisning avseende användningen av hemliga tvångsmedel under 2016, med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, ska i enlighet med regeringsbeslutet innehålla uppgifter om följande:

- Antalet beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation uppdelat på vilken brottslig verksamhet inhämtningen har avsett.
- Hur tillämpningen har utvecklats i förhållande till tidigare år.
- Anonymiserade exempel som illustrerar vilken nytta myndigheterna har haft vid tillämpningen av tvångsmedlet.

Ett beslut om inhämtning, vilket får fattas av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket, är enligt aktuell lagstiftning definierat att omfatta en brottslig verksamhet, en tid som beslutet avser, ett telefonnummer eller annan adress (ex. IP-adress), en elektronisk kommunikationsutrustning eller ett geografiskt område. Redovisningen innefattar beslut under tiden från och med den 1 januari 2016 till och med den 31 december 2016.

Polismyndighetens beslut har sammanställts av Polismyndighetens Nationella Operativa Avdelning (Noa) efter inrapportering från respektive Polisregion, Underrättelseenheten vid Noa samt Avdelningen för särskilda utredningar. Tullverket har sammanställt sina beslut separat. Därefter har Polismyndigheten och Tullverket gemensamt sammanställt resultatet i denna redovisning. Säkerhetspolisens beslut ingår inte i denna redovisning.

Antal inhämtningsbeslut samt utveckling i förhållande till tidigare år

Polismyndigheten och Tullverket har sammanlagt under **2016** tagit **688 beslut** om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i underrättelseverksamhet. Under **2015** togs sammanlagt **698 beslut** och under **2014** togs sammanlagt **647 beslut**.

I samband med EU-domstolens beslut i december 2016 att svensk rätt inte stämmer överens med EU-rätten på ett flertal punkter avseende datalagring, hade några operatörer av elektronisk kommunikation redan innan beslutet upphört att lagra vissa uppgifter, vilket medförde att Polismyndigheten i en del fall avstod från att fatta beslut om inhämtning, vilket i viss mån förklarar att antalet beslut minskat något från tidigare år. Det totala antalet beslut är fördelade inom följande brottsliga verksamheter avseende Tullverket respektive Polismyndigheten för 2014, 2015 respektive 2016;

Tullverkets beslut

2014 2015 2016

Brottslig verksamhet	Antal	Antal	Antal
Grov narkotikasmuggling	121	200	234
SUMMA	121	200	234

Polismyndighetens beslut**2014****2015****2016**

Brottslig verksamhet	Antal	Antal	Antal
Grovt narkotikabrott	425	360	346
Grov narkotikasmuggling	-	2	46
Synnerligen grovt vapenbrott	5	72	25
Grovt rån	61	7	21
Mord	11	20	8
Terroristbrott/Grov människosmuggling	-	-	3
Grov allmänfarlig ödeläggelse	5	12	3
Människohandel	12	12	2
Grovt koppleri	3	4	-
Grov mordbrand	2	-	-
Våldtäkt mot barn	1	-	-
Grov utpressning	1	-	-
Krigsbrott/Folkmord	-	3	-
Felaktiga beslut	-	6	-
SUMMA	526	498	454

Nytta och anonymiserade exempel

Mot bakgrund av att underrättelseverksamhet i allt väsentligt är ett långsiktigt arbete är det inte möjligt att ännu bedöma den fulla nyttan av 2016 års inhämtningsbeslut. Då ärendena uteslutande rör grov brottslighet av relativt komplex karaktär innebär det att i flera av de anonymiserade exemplen, som beskriver nyttan av inhämtningsbeslut, pågår fortfarande förundersökningarna och domar har därför inte ännu meddelats. Vissa av de redovisade anonymiserade exemplen som redovisas grundar sig på inhämtningsbeslut fattade under 2015. Detta för att ärenden, avseende sådan grov brottslighet att inhämtning av elektronisk kommunikation är möjlig, från underrättelsestadiet till lagföring relativt ofta sträcker sig över mer än ett kalenderår.

Den typiskt sett vanligaste nyttan med inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation är att underrättelser gällande omfattande hantering av narkotika, vapen eller förestående grova våldsbrott vid ett flertal tillfällen på olika orter i och utanför Sverige, i kombination med analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation, lett till att förundersökningar kunnat inledas efter att rörelsemönster och kontakter mellan inblandade personer kunnat kartläggas samt att därmed brottsmisstankar kunnat verifieras. I några fall har också analysen av uppgifter om elektronisk kommunikation lett till att inkomna underrättelser om grova brott kunnat avfärdas och att det därigenom kunnat undvikas att Polismyndigheten och Tullverket i onödan belastat sina spanings- och utredningsresurser till följd av felaktiga eller ofullständiga underrättelser. Detta har också besparat ett antal enskilda individer ytterligare intrång i deras privatliv och integritet genom fortsatta tvångsmedel undvikits efter att misstankarna mot dem tidigt kunnat avfärdas.

I de fall förundersökning inletts till följd av att underrättelser kunnat styrkas genom inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation har ofta användning av andra hemliga tvångsmedel i kombination med spaning och utredningsarbete lett till frihetsberövanden och beslag av framförallt stora mängder narkotika samt i vissa fall även vapen. Inte sällan har samverkan skett mellan Polismyndigheten och Tullverket eller med andra myndigheter inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet samt med andra länders brottsbekämpande myndigheter.

Användandet av det dolda internet (även känt som Darknet) är ett växande problem då tiotusentals svenskar regelbundet beställer narkotika eller andra illegala varor via dolda marknadsplatser. Den krypterade och anonymiserade trafiken på Darknet försvårar brottsbekämpningen betydligt. I underrättelsearbetet gällande komplexa och omfattande ärenden avseende försäljning av narkotika via dolda marknadsplatser är inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation därför en av förutsättningarna för identifiering och kartläggning av individer samt nätverk bakom denna typ av organiserad brottslig verksamhet.

Sammanfattningsvis kan Polismyndigheten och Tullverket konstatera att information om elektronisk kommunikation är väsentlig för myndigheternas underrättelseverksamhet och att de inhämtningsmöjligheter som inhämtningslagen medger varit avgörande för att inleda förundersökning avseende en lång rad grova brott. Tillgång av uppgifter om elektronisk kommunikation redan i underrättelsestadiet är avgörande för att aktörer, platser och tidpunkter ska kunna kopplas samman för att få tillräcklig grund att inleda förundersökning. Resultatet av analyserade uppgifter om elektronisk kommunikation är också väsentliga för en effektiv planering av den yttre fysiska spaning som är resurskrävande och därför viktig att använda på rätt plats och vid rätt tillfälle. Analys av inhämtade uppgifter redan i underrättelseskedet bidrar därmed till kortare förundersökningstider och ett effektivare utredningsarbete.

Ett urval av Polismyndighetens och Tullverkets anonymiserade exempel där inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation varit till nytta redovisas enligt följande:

- Efter ett långvarigt underrättelsearbete rörande ett nätverk som planerade omfattande narkotikainförsel kunde Polisen efter inhämtning och analys av uppgifter om elektronisk kommunikation identifiera att aktörer i Sverige hade samröre med Colombianska kokainkretsar. En förundersökning, som fortfarande pågår, inleddes och hittills är tre personer häktade som misstänkta för synnerligen grovt vapenbrott samt för grovt narkotikabrott.
- Inkomna underrättelser till Region Stockholm gällande storskalig narkotikahandling kunde verifieras efter analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation. Efter vidare bearbetning bekräftades huvudmannens rörelsemönster samt att narkotikaförsäljningen sträckte sig över stora områden i Sverige. Förundersökning inleddes och vid tillslag i ärendet beslagtogs närmare 70 kg cannabis samt flera hundratusen i kontanter hos huvudmannen.
- Mottagen underrättelseinformation i Region Syd angav att person genomförde resor relaterade till narkotika- och vapenleveranser. Analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation kunde bekräfta informationen och ledde även till att kontaktmönster och personer kunde identifieras. Ärendet pågår fortfarande.

- I ett underrättelseärende i Region Syd, avseende uppgifter om grovt narkotikabrott framkom att en person använde sig av ett antal kurirer för transport av narkotika runt om i landet. Efter analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation kunde underrättelseinformationen bekräftas. Den huvudmisstänkte personen blev därefter mördad och förundersökning om mord inleddes.
- Inkomna underrättelser i Region Syd angav att en person planerade hämndaktioner vilka skulle resultera i ett mord. Efter bl.a. analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation kunde uppgifterna om det förestående mordet avfärdas. Polisiära spanings och utredningsresurser behövde därför inte i onödan disponeras för de påstådda mordplanerna.
- I ett underrättelseärende i Region Öst gällande försäljning av narkotika via Darknet ledde inhämtning och analys av uppgifter om elektronisk kommunikation till att en misstänkt person kunde lokaliseras. Vidare kunde rörelsemönster och rutiner kartläggas vilket var förutsättning för den fortsatta planeringen av hur polisiära spaningsresurser skulle disponeras. Ärendet är fortfarande operativt.
- Mottagen underrättelseinformation angav att en person i Region Öst hanterade heroin och kokain i stora mängder. Efter analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation kunde uppgifterna verifieras. Fortsatt analys visade att det fanns kopplingar mot flera sedan tidigare kända narkotikaktörer i sådan omfattning att fortsatta åtgärder sedan blev möjliga.
- Tullverket kunde efter analys av inhämtade av uppgifter om elektronisk kommunikation kartlägga ett nätverk som smugglade in prekursorer och tillverkade metamfetamin i Sverige. Fortsatt analys av uppgifter om elektronisk kommunikation ledde till att personerna som drev tillverkningen lokaliserades och identifierades varefter förundersökning kunde inledas i ärendet.
- Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation underlättade Tullverkets kartläggning och identifiering av personer som bedrev storskalig och återkommande smuggling av kokain. Förundersökning kunde därefter inledas.
- Tullverket kunde efter analys av inhämtade av uppgifter om elektronisk kommunikation kartlägga och identifiera en krets av personer som lagerhöll narkotika. Fortsatt analys av uppgifter om elektronisk kommunikation i kombination med fysisk spaning ledde till att lagerhållaren och narkotikalagret kunde lokaliseras. Vid tillslag greps två personer och sammanlagt 10 kg marijuana beslagtogs.
- Analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation underlättade Tullverkets kartläggning av ett nätverk som ägnade sig åt smuggling av cannabis från Nederländerna till Sverige. Resemönster och relationer mellan aktörerna kunde verifieras och även bilda underlag till ytterligare inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vilket efter vidare analys ledde till att förundersökning kunde inledas.

- Internationella underrättelser till Polisen angav mottagare av större mängder kokain i Sverige. Efter analys av inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation i flera led kunde mottagarna identifieras, vidare kunde omfattningen av smuglingen samt internationella transportvägar kartläggas. Efter inledd förundersökning och beslut om hemliga tvångsmedel beslagtogs 2 kg kokain. En huvudman och två kurirer dömdes för grovt narkotikabrott till 6, 7 respektive 6 års fängelse.
- I samband med ett beslag av 100 kg amfetamin i Danmark anträffades ett flertal telefonnummer i en svensk kurirs telefon. Efter inhämtning och analys av information om elektronisk kommunikation, i samarbete mellan svensk och dansk polis, kunde resemonster kartläggas. Sammantaget kunde en svensk huvudman identifieras varefter förundersökning med hemliga tvångsmedel inleddes i Sverige. Den huvudmisstänkte greps därefter på bar gärning när han tog emot ett stort parti med amfetamin och kokain på totalt 134 kg.
- Inkomna underrättelser avseende narkotikaförsäljning i kombination med inhämtning och analys av uppgifter om elektronisk kommunikation ledde i Region Nord till att en persons rörelsemönster och konatknät kunde kartläggas, vilket sedan blev en viktig del av det underlag som behövdes för att inleda förundersökning om grovt narkotikabrott och få beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation.
- Efter inhämtning och analys av information om elektronisk kommunikation kunde det i ett underrättelseärende avseende narkotika i Region Nord verifieras hur och när en narkotikakurir rest genom landet. Informationen bildade ett viktigt underlag inför fortsatta beslut om operativa åtgärder.
- Inkomna underrättelser till Region Stockholm angav att ett antal personer var involverade i storskalig narkotikahandling. Genom inhämtning och analys av uppgifter om elektronisk kommunikation kunde viktiga delar av informationen bekräftas och det konstaterades att huvudmännen hade telefonkontakt med varandra. Efter vidare analys av de inhämtade uppgifterna tillsammans med underrättelsespaning kunde en av de huvudmisstänkta bostadsadress lokaliserat. Förundersökning kunde inledas och vid tillslag i ärendet beslagtogs stora mängder narkotika, vida överstigande gränsvärdena för grovt narkotikabrott, samt ett skjutvapen. Flera personer sitter för närvarande häktade.